

[Arne Christiansen.]
ger fra denne talerstol, men jeg skylder den oplysning, at vi taler om to forskellige sager.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Morten Lange* til undervisningsministeren:

„Hvorledes begrundes ministeren sit pålæg til de højere læreranstalter om at bortskære bevilling til trykning af doktordisputatser?“

(Spm. nr. 37).

Skriftlig begrundelse.

På flere måder møder det vanskeligheder at sikre det økonomiske grundlag for trykning af videnskabelige arbejder. Det må betragtes som en alvorlig forringelse af vor videnskabelige forsknings stilling, hvis der ikke længere findes denne mulighed for dækning af trykningsudgifter.

Morten Lange: Ministeren er formodentlig bekendt med, at universiteterne og de øvrige højere læreranstalter har fået besked om, at de inden for deres rammebevilling ikke må anvende beløb til tilskud til trykning af doktordisputatser, og i den anledning mener jeg, der er opstået nogle problemer, som jeg gerne ville have ministeren til at belyse for os.

Det er ikke her min agt at tage spørgsmålet om selve disputatsinstitutionen op. Det er et stort og interessant universitetsspørgsmål, men det, som i virkeligheden især bekymrer mig, er, at med denne trykningsbistand til doktordisputatser findes der en af de relativt få muligheder, vi har for at sikre udgivelse af lidt større videnskabelige afhandlinger, noget, som støder på overordentlig store vanskeligheder. Historisk set går støtten tilbage til videnskabskommissionen af 1948, af hvilken dette var et af de relativt få beskedne resultater, der kom ud. Siden har man med nogen flid benyttet sig af denne støtte, og en lang række væsentlige afhandlinger er blevet udgivet med en sådan støtte. Jeg anser det for særdeles betænkeligt, hvis vi indskrænker muligheden for trykning af større videnskabelige afhandlinger. Det er i forvejen så mærkeligt, at vi i de videnskabelige fonde har set en klar tendens til, at det er væsentlig nemmere at få tilskud til at foretage en videnskabelig undersøgelse, end det er at få tilskud til at få trykt

de pågældende resultater, og det skal man være meget mærkeligt indrettet for at synes er fornuftigt.

Jeg har derfor set det som en værdifuld mulighed, at vi i hvert fald til de velovervejede afhandlinger, som disputatserne er, har kunnet regne med trykningstilskud, og det er derfor, ganske uanset hvorledes man ser på disputatsinstitutionen, en svækkelse i den almindelige mulighed for udgivelse af videnskabelige afhandlinger, hvis universiteterne bliver forhindret i at give støtte til disse afhandlinger af en særlig status igennem den retningslinje, ministeren har udstedt. Det forekommer mig derudover at være en lidt urimelig indskrænkning i den rammebevilling, som universiteterne og de højere læreranstalter har til rådighed, men jeg går ud fra, at ministeren har overvejet andre muligheder for at sikre, at trykning af videnskabelige afhandlinger fortsat finder sted, og det glæder jeg mig til at høre om.

Undervisningsministeren (Knud Heinesen): Når undervisningsministeriet på finanslovsforslaget for næste finansår har rørt ved nogle af de traditionelle tilskud til doktordisputatser, skyldes det ikke alene de generelle sparebestræbelser, men tillige et ønske om at gennemføre en koordinering af de tilskud, der ydes til mangfoldiggørelse af doktordisputatser, og tidspunktet forekommer mig også at være velvalgt, fordi reglerne for erhvervelse af doktorgraden ved universiteterne i den allernærmeste fremtid vil blive ændret. Efter de nye regler vil den tidligere forpligtelse til at lade disputatser trykke, i hvert fald på traditionel vis, falde bort, og konsistorium kan i stedet for fastsætte regler om andre og billigere former for offentliggørelse.

I forbindelse med ophævelse af trykningsforpligtelsen vil ministeriet anmode institutionerne om at ændre eksisterende bestemmelser om aflevering af frieksemplarer, sådan at det fremtidig sikres, at en doktorand kun skal aflevere det antal frieksemplarer, som er nødvendigt. Ved disse to foranstaltninger, ophævelse af trykningsforpligtelsen og begrænsning af afleveringspligten, må det være muligt at nedbringe udgifterne ved mangfoldiggørelse af disputatser væsentligt uden at forringe den videnskabelige forsknings stilling.